

Muzeum Radiostacji Babice

 Autor: Justyna Michniewicz

Wiek temu w Starych Babicach uruchomiona została Transatlantycka Centrala Radiotelegraficzna. O jej znaczeniu, losach i planach budowy muzeum rozmawiano w Komisji Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Posiedzenie Komisji Kultury i Dziedzictwa Narodowego odbyło się w siedzibie gminy Stare Babice z udziałem m.in. wójta Sławomira Sumki, dyrektora Domu Kultury Janusza Czai, specjalisty ds. historycznych Jarosława Chrapka, doktoranta Instytutu Radioelektroniki i Technik Multimedialnych Politechniki Warszawskiej Tomasza Aleksandra Misia oraz przedstawicieli Stowarzyszenia Park Kulturowy Transatlantycka Radiotelegraficzna Centrala Nadawcza, Związku Oficerów Rezerwy RP Marcina Łady i Stowarzyszenia Historycznego „Cytadela” Dariusza Parzyszka.

Światowa sieć bezprzewodowa

Wybudowana w Babicach Transatlantycka Centrala Nadawcza jest jednym z symboli przedwojennej Polski obok Portu w Gdyni i Centralnego Okręgu Przemysłowego.

– Ta największa inwestycja polsko-amerykańska była symbolem odrodzonego państwa polskiego. To radiostacja Babice dała nam niepodległość radiokomunikacyjną, stawiając Polskę w pierwszym rzędzie z cywilizowanymi krajami Zachodu – powiedział Jarosław Chrapek.

Transatlantycka Centrala Nadawcza w Babicach (oddana do użytku w 1923 r.) wykorzystywała najnowocześniejsze osiągnięcia światowej techniki radiowej. Była ona jednym z dziewięciu bliźniaczych obiektów radiotelegraficznych, pracujących w systemie Alexandersona, wybudowanych w latach 1918–1924. Sześć takich obiektów znajdowało się w Stanach Zjednoczonych i po jednym w Szwecji i Anglii. Pierwszy telegram wysłany został przez prezydenta Polski Stanisława Wojciechowskiego do prezydenta Stanów Zjednoczonych Johna Calvina Coolidge’a.

Kompleks w Babicach obejmował budynek radionadawczy, budynek elektrowni oraz 10 wież z antenami systemu Alexandersona o wysokości 126,5 m, rozstawionych co 384,3 m na odcinku prawie 4 km.

Radiostacja pozwalała utrzymać łączność z wieloma miastami na całym świecie. Na początku II wojny światowej, po kapitulacji Warszawy, przejęta została przez hitlerowskie Niemcy i wykorzystywana na potrzeby wojska, gestapo, okupacyjnej administracji i ruchu publicznego. Wraz z końcem wojny, 16 stycznia 1945 r., Niemcy wysadzili wszystkie budynki, urządzenia i dziesięć białych czerwonych wież Centrali Nadawczej.

Muzeum Radiostacji Babice

Obecnie można zobaczyć tylko pozostałości po tym kompleksie, które dają jedynie wyobrażenie o

jakości tej instalacji. Gmina Stare Babice i lokalna społeczność podtrzymują pamięć o tym niezwykłym w skali kraju przedsięwzięciu przedwojennej Polski. Prowadzone są prace nad stworzeniem Centrum Nauki – Muzeum Radiostacji Babice. Nowoczesna placówka prowadziłaby takie działania jak:

- połączenie wystawy (zbioru historycznego) i urządzeń funkcjonalnych,
- prezentacje projektów B+R z instytutów badawczych i szkół wyższych,
- edukacja w zakresie radioelektroniki i technik multimedialnych,
- praktyki zawodowe i współorganizacja projektów technicznych,
- pomoc przy pracach naukowo-badawczych,
- współpraca z radiowymi podmiotami zewnętrznymi,
- stworzenie rozgłośni lokalnej i ogólnopolskiej (SPW), wdrażanie technologii cyfrowych.

Jak zaznaczył wójt Sławomir Sumka, muzeum ma być centrum nauki, które będzie zaszczepiać myśl techniczną i rozwijać przyszłe pokolenia inżynierów i techników. Dla wybudowania tego obiektu władze gminy szukają wsparcia finansowego. Projekt koncepcji muzeum jest już przygotowany. Koszt tego przedsięwzięcia szacowany jest na około 20 mln zł.

– Jestem pod wrażeniem tego co usłyszałam. (...) jest to niezwykle ważny moment naszej historii, o którym naprawdę mało wiadomo. (...) Jestem absolutnie całym sercem za tym, żeby powstało to muzeum, żeby to był ważny punkt historyczny i współczesny dla młodzieży i dla przyszłych pokoleń – powiedziała radna województwa Dorota Stalińska.

Cenna inicjatywa

– Gmina Stare Babice zasługuje na to, żeby ta inwestycja powstała – podkreśliła przewodnicząca komisji Jadwiga Zakrzewska. Zapowiedziała przygotowanie stanowiska Komisji Kultury i Dziedzictwa Narodowego, popierające to przedsięwzięcie.

Po zakończeniu posiedzenia, członkowie komisji złożyli wieniec pod pomnikiem Obrońców Ziemi Babickiej, którzy we wrześniu 1939 r. bronili radiostacji przed wojskami hitlerowskimi. Radni obejrzeli również fundamenty wieży nr 5 oraz ruiny budynku radionadawczego.

[Od prawej: radni Michał Góras, Dorota Stalińska, Piotr Kandyba, Jadwiga Zakrzewska, sekretarz komisji, Krzysztof Skolimowski](#)

[Fot. Justyna Michniewicz](#)

W posiedzeniu uczestniczyli Janusz Czaja, Jarosław Chrapek, Tomasz Aleksander Miś, Marcin Łada, Dariusz Parzyszek

Fot. Justyna Michniewicz

Przewodnicząca Komisji Kultury i Dziedzictwa Narodowego Jadwiga Zakrzewska i radny województwa mazowieckiego Piotr Kandyba

Fot. Justyna Michniewicz

Członkowie Komisji złożyli wieniec przed Pomnikiem Obrońców Ziemi Babickiej

Fot. Justyna Michniewicz

Fot. Justyna Michniewicz

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl